

คุณแม่ตั้งครรภ์มีโอกาสเสี่ยงคลอดก่อนกำหนด

-หนึ่งในสาเหตุต่างๆที่ทำให้เจ้าตัวน้อยต้องเข้ารับการรักษาในหน่วยดูแลทารกแรกเกิดวิกฤตคือการคลอดก่อนกำหนด นั่นคือการคลอดก่อนครบสัปดาห์ที่ ๓๗ ของการตั้งครรภ์ เนื่องมาจากอายุและโรคประจำตัวของมารดา ความผิดปกติของโครโมโซม รวมถึงกรรมพันธุ์และอื่น ๆ ดังนั้นการฝากครรภ์ในโรงพยาบาลที่มีแพทย์เฉพาะทางเครื่องมือเทคโนโลยีที่ครบครัน ที่สำคัญคือมีหน่วยดูแลทารกแรกเกิดวิกฤตคอยดูแล ย่อมช่วยให้คลอดเจ้าตัวน้อยได้อย่างราบรื่น

เมื่อไหร่เรียกคลอดก่อนกำหนด???

เป็นภาวะการคลอดก่อนอายุครรภ์ ครบ ๓๗ สัปดาห์ ซึ่งทารกเหล่านี้ถึงแม้ว่าอวัยวะต่าง ๆ ครบสมบูรณ์ แต่การทำงานของอวัยวะแทบทุกส่วนยังไม่ได้เท่าทารกครบกำหนด ซึ่งช่วงหลังคลอดมักต้องการการดูแลเป็นพิเศษและต้องอยู่รักษาในโรงพยาบาลนานกว่าปกติ

ปัจจัยเสี่ยงการคลอดก่อนกำหนด

๑. มารดา

- อายุของมารดา มารดาอายุน้อยเกินไปคือน้อยกว่า ๑๘ ปี หรือมารดาที่อายุมากเกินไป คือมากกว่า ๓๕ ปี ถือว่ามีความเสี่ยงที่อาจคลอดก่อนกำหนด
- โรคประจำตัวของมารดา เช่น เบาหวานความดันโลหิตสูง หัวใจ
- มีประวัติเคยคลอดก่อนกำหนด

- มดลูกขยายตัวมากเกินไป เช่น ครรภ์แฝด ภาวะน้ำคร่ำมากกว่าปกติ เป็นต้น
- มดลูกมีความผิดปกติแต่กำเนิด เช่น ปากมดลูกสั้น
- การอักเสบในช่องคลอด
- ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ในขณะตั้งครรภ์
- พันธุ และการอักเสบของหึงือก

๒. บุตรในครรภ์ หากบุตรในครรภ์มีความผิดปกติของโครโมโซมหรือมีภาวะติดเชื้อ จะทำให้มารดามีอาการเจ็บท้องคลอดก่อนกำหนดได้

สัญญาณเตือนคลอดก่อนกำหนด

- ปวดหลังช่วงล่างหรือบริเวณเอว เป็นต่อเนื่องหรือเป็นๆหายๆ แม้จะเปลี่ยนท่าทาง
- เจ็บท้องต่อเนื่อง ๔ ครั้งใน ๒๐ นาที หรืออาจเกิดเป็นระยะ ๆ เนื่องจากการหดตัวของมดลูก
- มีมูกหรือหรือเลือดออกทางช่องคลอด
- รู้สึกถูกดันน้อยกว่าปกติ
- บวมและความดันโลหิตสูงขึ้น อาจเป็นสัญญาณหนึ่งของครรภ์เป็นพิษ

การตรวจเช็คคลอดก่อนกำหนด

๑. ตรวจภายใน โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของปากมดลูก ความกว้าง ระยะห่าง ขนาดตัวและตำแหน่งทารกในครรภ์ เพื่อประเมินความเสี่ยงในการคลอดก่อนกำหนด
๒. ตรวจ Ultrasound เพื่อวัดความยาวและดูรูปร่างของปากมดลูกในการประเมินภาวะครรภ์เสี่ยงและโอกาสคลอดก่อนกำหนด
๓. เจาะตรวจน้ำคร่ำ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของทารกและภาวะติดเชื้อต่าง ๆ

อันตรายเมื่อเด็กคลอดก่อนกำหนด

- หากทารกคลอดก่อนกำหนดจะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ผิดปกติและส่งผลกระทบต่อระบบร่างกาย ดังนี้
- ปอด** พบปัญหาเรื่องการขาดสารลดแรงตึงผิวได้ในทารกคลอดก่อนกำหนด ทำให้ถุงลมแฟบ ทารกจะมีอาการหายใจหอบและอาจต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ
 - หัวใจ** อาจมีปัญหาที่เส้นเลือดที่เชื่อมต่อระหว่างเส้นเลือดแดงใหญ่ที่ออกจากหัวใจเพื่อไปเลี้ยงร่างกายกับเส้นเลือดที่ไปสู่ปอดยังเปิดอยู่ (PDA) ทำให้มีเลือดผ่านไปสู่ปอดมากเกินไปทำให้ทารกหายใจหอบและเกิดภาวะหัวใจล้มเหลวได้
 - สมอง** ทารกน้ำหนักน้อยกว่า ๑,๕๐๐ กรัม มีความเสี่ยงที่จะมีเลือดออกในสมอง เนื่องจากเส้นเลือดเปราะแตกง่าย
 - ลำไส้** มีความเปราะบางมากกว่าปกติ การย่อยและการดูดซึมอาหารยังไม่ดีนัก ทำให้ต้องให้นมทีละน้อย ๆ และอาจต้องให้สารอาหารทางหลอดเลือดดำร่วมด้วย
 - ดวงตา** จอประสาทตายังไม่สมบูรณ์ หลังเกิดอาจมีการพัฒนาของเส้นเลือดขอประสาทตาผิดปกติ ซึ่งถ้าเป็นรุนแรงอาจส่งผลการมองเห็นของทารกได้

-**หุ** มีโอกาสเสี่ยงที่จะบกพร่องของการได้ยินโดยเฉพาะทารกที่มีปัญหาหลายๆอย่าง

-**การติดเชื้อ** ทารกที่คลอดก่อนกำหนดมักติดเชื้อได้ง่ายเนื่องจากระบบภูมิคุ้มกันทำงานได้ไม่เต็มที่

นอกจากนี้ในระยะยาวอาจจะมีผลต่อความบกพร่องทางสติปัญญา พฤติกรรม พัฒนาการทางด้านต่างๆ ดังนั้นการได้รับการดูแลโดยกุมารแพทย์สาขาทารกแรกเกิดและปริกำเนิดที่พร้อมดูแล ๒๔ ชั่วโมง โรงพยาบาลที่มีหน่วยทารกแรกเกิดวิกฤตจึงมีความสำคัญมาก เพราะทารกคลอดก่อนกำหนดจะได้รับการดูแลที่ถูกต้องเพื่อกลับไปใช้ชีวิตและเติบโตอย่างมีคุณภาพ

การดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด

ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด สิ่งสำคัญคือป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้น โดยกุมารแพทย์สาขาทารกแรกเกิดและปริกำเนิดจะให้การดูแล ดังนี้

- พุดคุยรายละเอียดพร้อมให้คำแนะนำพ่อแม่อย่างใกล้ชิด
- ดูแลการหายใจของทารกและติดตามอาการอย่างสม่ำเสมอเนื่องจากทารกบางรายจำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ
- ควบคุมอุณหภูมิร่างกายให้เหมาะสม
- ตรวจเลือดเท่าที่จำเป็น
- ดูแลการทานนมของทารกให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการที่ควรได้รับ สนับสนุนเรื่องนมแม่
- ดูแลรักษาทารกจนมีน้ำหนักมากกว่า ๒,๐๐๐ กรัมจึงสามารถกลับบ้านได้
- เตรียมความพร้อมให้คุณแม่ก่อนกลับบ้าน

แผนปฏิบัติการสัมพันธ์

โครงการ

สร้างเสริมสุขภาพเชิงรุกเพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

ด้วยความปรารถนาดีจาก

จัดทำโดย

องค์การบริหารส่วนตำบลคำไผ่
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
อำเภอไทยเจริญ จังหวัดบึงกาฬ
โทร.045-756870-1